

Добруджански НОВИНИ

„Dobr. NOVINI“

Ziar independent de informații
Redacția și Ad. ția Str. Princ. Mihai No. 22 — B-gic România
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ
Български независимъ информационенъ вестникъ

Абонаментъ: за 1 год. 200 лей, за
6 месеца 120 лей, за странство двойно

Отг. редакторъ: СТ. РАДЕВЪ

„Verba volant, scripta manent.“
„Думитъ изчезватъ, написаното остава.“
„Че и хий сме дали нѣщо на свѣтъ,
И на вси славяки книга да четатъ.“

Ив. Вазовъ.

Св. Св. Кирилъ и Методи

Христо Ботйовъ за дѣлото на свѣтитъ брата

„Sine doctrina vita est quasi imago mortis“
„Безъ науката животътъ е като образъ на смъртта“

Всѣки единъ човѣкъ, всѣка фамилия, всѣко общество, всѣки народъ, всѣко племе, цѣлото човѣчество до толкова, до колкото сж се издигнали културно, до колкото сж просвѣтени, до колкото ценятъ своето национално и човѣшко достоинство отдаватъ, ако не винаги съ необходимото внимание, то поне веднѣжъ въ годината, заслужената почитъ, уважение и признателностъ къмъ всички ония, които сж допринесли за тѣхното издигане на културно-просветното поле, за тѣхното преуспяване въ напредъка и цивилизацията.

Отъ всички празненства най-ценни, най-заслужени сж ония, въ които се чествува паметта на всички ония гении, които съ подвизитъ си сж допринесли било за единъ народъ било за едно племе, било за цѣлото човѣчество по нѣщо за напредъка, културата и просветата имъ.

Днесъ празнуваме паметта на Двамата Братя — св. св. Кирилъ и Методи.

Днесъ цѣлото българско, цѣлото славянско племе, цѣлото културно човѣчество се покланя предъ паметта на тия два гения и имъ отдава съ едно по-голямо внимание вечно дължимата имъ почитъ и уважение, вечно дължимата имъ признателностъ.

Дѣлото на св. Братя Кирилъ и Методи е велико независимо отъ празнуването и почитане паметта имъ.

Въ днешниятъ празникъ, въ днешното почитание паметта имъ всички ония, които взиматъ участие доказватъ, че сж напреднали, че сж културни и просветни, че ценятъ националното и човѣшкото си достоинство и че сж заслужили свѣтлината дадена имъ отъ тия два гения.

Какъвъ е подвигътъ на св. св. Братя Кирилъ и Методи?

Къмъ средата на деветия вѣкъ когато Византийската и Латинска духовни империи сж се борили за духовно надмощие върху цѣлото земно кълбо, върху цѣлото човѣчество, когато по-вече отъ 150 милиона славянски племена сж се лутали въ езическия мракъ и тънели въ невежество, явяватъ се двамата философи, двамата просветители св. св. Кирилъ и Методи и покръстватъ въ християнската религия Българското славянско племе изъ срѣдата

на която сж излезли и неговиятъ мѣдъръ царъ Борисъ.

До това време словото божие, християнската религия се разпространявала, книгитъ сж се пишели и четели, службата въ църквитъ се е извършвала само на три езика: еврейски, гръцки и латинска.

Тукъ въ покръстване на първото славянско племе Българитъ, се намесва гениятъ на св. св. Братя Кирилъ и Методи и тѣ създаватъ азбука превеждатъ цѣлото св. Писание и всички църковни книги на езика на покръстеното първо славянско племе. Съ този си жестъ двамата Братя навличатъ до нѣкъде си за вистѣта и умравата, какъто то на византийската така и на Латинската духовни империи. Почватъ борби, почватъ гонения, преследвания. Благодарение високата имъ култура, голѣмата имъ начетеностъ и силниятъ имъ гений, двамата брата успѣватъ въ борбата и мисията си. Ето отъ части какво пише Папа Иоанъ VIII до Свѣтополка, князь Моравски:

„Найљано удобряваме славянското писмо открито отъ Константина (Кирила) философа. Удобряваме да се славослови Богъ на славянски езикъ и зайовядваме да се проповѣдватъ на сжщия езикъ дѣлата и подвизитъ на нашиятъ учителъ Исуса, тѣй като Свещеношо писание ни учи, че трѣбва да хвалимъ Господа не само на три езика, а на всички езичи. . .“

„Намирайки, че Методи е православенъ въ всички доктрини и църковни служби, ние го испращаме да ръководи църквата Божия, която му бѣше повѣрена и Ви заповѣдаме да го приемешъ радушно, кайшо Вашъ проповѣдникъ съ почеститъ и уважението, които му се дължатъ. . .“

Покръстеното първо славянско племе (Българското) не следъ дълго време дава азбукага си и всички църковни книги на останалитъ славянски племена Руси, Сърби, Хървати и др. — и като ги икарва отъ езическия мракъ и невежеството, съ приемане и отъ тѣхъ на Християнската религия, снабдява ги съ най-силнитъ духовни оръжия; езикъ, азбука и книги и имъ посочва пътя къмъ напредъка, просвѣтата и културата.

Съ своятъ си подвигъ св. Братя Кирилъ и Методи сж заслужили не само за цѣ-

лото българско, за цѣлото славянско племе, но тѣ сж заслужили за цѣлото човѣчество.

Тѣхниятъ гений извежда цѣлата славянска раса отъ езическия мракъ и я поставя наредъ съ другитъ културни, просветни народи-раси.

Тѣхното дѣло е влѣзло отдавна въ общата културна история на човѣчеството.

Сравнителното индоевропейско езиковзнание поставя старобългарскиятъ езикъ, на който сж проповѣждали св. Братя Кирилъ и Методи и съ когото сж си служили и си служатъ всички славяни и др., наредъ съ най-старитъ и най-ценнитъ езици като стариндийскитъ (санскритскитъ), староперсийскитъ, езика на Хомера и др., индоевропейски езици.

Дѣлото на св. Братя Кирилъ и Методи е велико и свѣтло, То е подъ милостивото покровителство на Бога, защото е било дѣло на Свѣтци, които нѣкоу поставятъ следъ Мойсея и Христа, като ги наричатъ особно Кирила третъ преобразователи на свѣта.

И до като сѣтъ свѣтуватъ, Култура просвѣта и съзнание сжществуватъ, Тѣхната паметъ винаги ще се чествува.

Подвигътъ на Кирилъ и Методи има общочовѣшко и общославянско значение.

За всѣки славянинъ съ тѣхнитъ имена трѣбва да бжде свързана представата за вѣлики и безкористни поборници на безкрайно скъпата идея за културното зближение на славянитъ.

Измежду всички славяни на Българското племе се пада Великата честъ и шастие, че св. Братя Кирилъ и Методи сж биле непосредствени участници въ създаването на неговата културна история, на неговата народна просвѣта.

Нека пазимъ езика, словото, писмеността си, най-силното духовно оръжие, зашщано намъ ошъ нашиятъ Велики, Гениални учители и просвѣтители, нека кажемъ всички вѣчна слава, вѣчна признателностъ на Свѣтитъ Апостоли КИРИЛЪ И МЕТОДИ!

Д-ръ Ив. Байчевъ

Въ историята на всичкитъ почти европейски народи се срѣщатъ такива личности, на които дейтелността е имала общочовѣшки характеръ и за това, по своето всемирно значение, заслужава почитъ и уважение отъ страната на всѣки единъ човѣкъ. Съ тия думи Ботйовъ почва статията си за дѣлото на св. Кирила и св. Методия въ броя 15, гдд. I, на в. „Знаме“. Въ историческото си развитие, споредъ Ботйова нашиятъ народъ за първи пѣтъ прояви универсалността на своя гений, чрезъ свѣтитъ брата. Тая проява е прѣко свързана съ покръстването ни. Ботйовъ счита, че приемането на християнската вѣра, на „хуманото човѣческо учение“, макаръ да донесе у насъ „изъ Византия заразата на политическото падение“, сложи начало на „оня знаменита въ старо време славянска култура“ сиоменитъ за която сближаватъ и „въодушевляватъ съ взаимни симпатии почти всичкитъ славянски племена“. Много основателно славянитъ празнуватъ деньтъ 11 май като свой пръвъ културенъ празникъ. св. св. Кирилъ и Методий не само дадоха азбука на мнозинството отъ тѣхъ — но сж и „представители предъ бога на славянския братски, равноправенъ и свободенъ съюзъ“.

Въ тая тѣхна мисия нашиятъ вдъхновенъ поетъ иска да дири значението на всѣкигодишнитъ празнувания за св. св. Кирилъ и Методий. Той се радва, че отъ двадесетъ години насамъ (т. е. отъ 1853 г.) паметта за двамата апостоли е подновена „чрезъ борбата, която пламна между българскиятъ и гръцкиятъ елементъ, и която направи 11 май празникъ за победа надъ православно работническия развратъ, празникъ за освобождението ни отъ Фанаротъ-

скитъ дългополи тиранѣ“. По нататкъ Ботйовъ възстава срещу лекото гуляйджийско празнуване на 11 май, което срами паметта на ония, що „така пламенно и искрено сж обчали човѣчеството и така енергически и самоотвержено сж работили за ползата и за свободата на своя народъ“. Пламенниятъ апостолъ на бунта приканва сънародникитъ си да направятъ деньтъ на свѣтитъ брата „празникъ, който да ни въодушевлява съ идеята за пълно духовно и политическо освобождение, празникъ на нашата революция и на нашата свобода“.

Въ тая своя статия, писана една година преди подвига на Радецки, намиратъ изразъ нѣкой отъ основнитъ, легнали дълбоко въ душата и идеологията на Ботйовъ, идея. Тукъ проличава неговото културно, народностно съзнание, народностната му гордостъ. Отъ издигнатитъ и съзнателни българи той иска да се проникнатъ съ заветитъ на солунскитъ брата, които — създавайки азбукага — дадоха най-мощното оръжие за нравствено, за духовно освобождение на нашия народъ. Въ време на робство отбелязването на Кирило-Методиевския день не бива да мине само въ църковенъ поменъ и празникъ речи Този день трѣбва да бжде боенъ зовъ за свобода, която единствена ще осигури възможности за ново разцвѣтане на християнската култура. Българитъ ще извоюватъ свободата си не само за да живѣятъ спокойно и нравствено. Тѣхенъ краенъ идеалъ трѣбва да бжде творческото влияние всрѣдъ другитъ на родности. Колкото повече излчимъ изъ себе си личности като

(следва на 2-ра стр.)

БОЛЕСТИ-ЛЪТОВИЩА-МИНЕРАЛНИ БАНИ И МИНЕРАЛНИ ВОДИ
ВЪ РОМЪНИИ И БЪЛГАРИЯ

„Medicus curat, Natura sanat.“ - Лѣкаръ лѣкува, Природата оздравява

Природата разполага съ безбройни безценни и неизчерпаеми сили, като се подложи болниятъ, страдащиятъ, известно време, почва отъ една страна животътъ въ него да се събужда а отъ друга страна болестта почва да слабѣе, да намалява, до като съвършено онемѣе и изчезне окончателно.

Никакво лѣкарство, никакъвъ апаратъ и пр. не е въ състояние да се справи съ болестта тъй бърже, тъй напълно и безъ много жертви, както природата съ своитѣ благотворни сили.

Стига болниятъ, страдащиятъ на време да подири помощъ въ природата противъ болестта си и да се подложи на нейнитѣ благотворни сили, които отговарятъ на здравословното му състояние и здравето му ще се възстанови а болестта му ще изчезне.

Тия благотворни сили, тия неизчерпаеми извори на „Здраве“ Природага, провидението ги е прѣснало по цѣлото земно кълбо. Има ги въ всѣка държава где по-вече, где по-малко, има ги въ Ромъния, има ги и въ България. По цѣлото земно кълбо има мѣста гдето Природата е събрала всичко необходимо за „здраве“ за „живот“: Здрава почва, чистъ въздухъ, още по-чиста вода силна и буйна растителнотъ, още по-силни а закрепнали животни, тия мѣста могатъ да се нарекатъ здравеносни, животворни. Такива сж всички ония, които човѣкъ е покритъ съ слабитѣ имена, лѣтoviща, курорти, минерални бани, минерални води и др.

Тоже по цѣлото земно кълбо има мѣста гдето животътъ не само не може да кипи, да напредва, но ако нѣкой попадне въ тѣхъ било човѣкъ, било животно било растение да-

же и съ незасегнато здраве, ще почне да отпада, да вѣхне, да линѣе до като съвършено загине, умре подъ постоянниятъ натискъ на така нареченитѣ лоши природни сили, лоши природни условия. Такива мѣста могатъ да се нарекатъ болестородни или смъртоносни.

Както здравеноснитѣ, животворнитѣ мѣста сж степенувани споредъ количеството на добритѣ условия, добритѣ сили, които Природата е събрала въ тѣхъ и имъ е дала силата, цената, стойността, така и болестороднитѣ и смъртоноснитѣ мѣста, области сж по-вече или по-малко опасни за здравето, за живота споредъ лошитѣ условия, лошитѣ природни сили, които преобладаватъ тамъ.

Би трѣбвало още отъ началото, човѣкъ да се заселва, заживѣва само тамъ, кждето Природата е събрала, събрала, най-здравнитѣ условия, най-здравнитѣ си сили и кждето животътъ ще се развива, ще върви напредъ въ по-гълбмата са частъ крепенъ и движенъ напредъ отъ тия благотворни сили на природата.

Всички ония мѣста, кждето условията сж не здравослоени, кждето лошитѣ природни сили преодоляватъ, така нареченитѣ болестородни, смъртоносни мѣста трѣбва да се избѣгватъ—тъ сж, като че ли, опредѣлени отъ Природата само за умирацитѣ растения и животни, за тѣхнитѣ трупове, които ще трѣбва да се разложатъ и елементитѣ отъ които сж биле съставени но ново да влѣзатъ въ движение за създаване новъ животъ нови растения и животни.

(следва)

Продава се КАМИОНЕТА ШАВРОЛЕТЪ

4 цилиндрова, за пѣтници въ добро състояние.

Споразумение при собственика Ив. Тодоровъ—Карапача или хотелъ „Балканъ“—Базарджикъ.

Защитата има ДУМАТА?

ХРОНИКА

— Българското Малцинство отъ Ромъния ще празнува своя великъ празникъ-деня на просвѣтителите Св. Кирилъ и Методий на 11 май н.г. (понеделникъ). Призоваваме всички българи да взематъ живо участие при отпразнуването му.

— Всички жители които притежаватъ лозя съгласно закона сж длъжни до 20 май н. г. да ги деклариратъ въ общинското управление за тая целъ направени декларации се намиратъ за продажъ въ Печатницата „КОМЕРЧАЛА“ които се продаватъ по 1 лей парчето неподалитъ такива декларации до горнитѣ срокъ ще бъдатъ глобявани отъ 5000 до 50000 лей.

— Оня денъ въ Фанфъжи Алба се е открилъ събора на лийванитѣ. На шоя съборъ присъствуватъ повече отъ 90 липовански свещеници.

— Умоляватъ се всички родители които иматъ деца отъ 3-7 години да ги представятъ въ амблаторията най късно до 25 т. м. за ваксинация. Несъобразимитѣ ще бъдатъ глобени.

— Ражданитѣ младежи презъ 1915 год. се викатъ да се явятъ въ наборната комисия за 9 май н. г.

— Букурешкиятъ общ. съветъ е взелъ решение, шото да се събира по 10 стотинки такса на литрѣ млѣко и 5 пари на яйце. За горната целъ е предвиденъ персоналъ за (контролъ) който ще коства годишно 1 милионъ лей. Прихода се предвижда годишенъ отъ млѣкото 3 милиона а отъ Яйцата 6 1/2 милиона лей.

— Държавниятъ вестникъ № 77 ойъ 1 Априлъ н. г. е публикувалъ закона за закъснелитѣ държавни и общински данѣци.

Всички които дължатъ на държавата данѣци отъ 1 Януарий 1931 год. до 31 мартъ 1934 год. ще изплатятъ 20% въ нумераръ 30% въ банкнове или държавна рента, а 50% се ойроцава.

Всички глоби наложени отъ 1932 до 1936 год. ще се изплатятъ съ 8% нумераръ или 2% съ банкнове или държавни ренти.

Тоя законъ е въ сила до 31 мартъ 1937 год.

— Обявенитѣ въ фалиментъ търговци отъ цѣлото кралство ще бъдатъ поставени за въ

бждаще подъ Съдебенъ контролъ за горната целъ, сж съставени въ всички окръжни списъци на фалиралитѣ;

— Ромъжскитѣ в-ци съобщаватъ че оня денъ инкогнито сж посетили нашия градъ, главния секретаръ на българското министерство на вътрешнитѣ работи и обласниятъ шумненски управителъ г. Казанлиевъ.

— Никой освенъ Командитното Д-во „Сирела“ София нѣма право да събира, каквато и да е сума за смѣтка на нашия в-къ въ България.

— Министерството на Просвѣтата е изработило единъ правилникъ за участите се младежи. Въ правилника се предвижда, основаване на специална полиция която да бди и преследва учацитѣ се да не ходятъ по улицитѣ киномотографитѣ и пр. освенъ опредѣленитѣ имъ часове.

— Радикалъ-цараниската партия подъ ръководството на г. Григоре Юлиянъ готви голѣма демонстрация. На 24 М а й н. г. въ гр. Търгу-Жиу ще дифилиратъ повече отъ 10000 земеделци отъ Олтения.

— Букурешкиятъ в-ци съобщаватъ отъ Констанца, че е билъ заловенъ нѣкой си български комитагия Никола Павловъ Гуневъ който е деклариралъ, че въ България се е формирала една комитагиска банда отъ 16 души и възнамерявала да навлезе въ Добруджа

Навѣрно констанценския кореспондентъ не е билъ трясъ когато си е изпращалъ кореспонденцията.

— Утре ще се отпразнува тържествено голѣмия Националенъ празникъ „10 Май“

Въ това отпразнуване ще взематъ участие всички училища и гражданството.

БЪЛГАСКА НАРОДНА БАНКА

Капиталъ . . . 500.000.000 лева Резерви . . . . 1.251.278.000 лева

КЛОНОВЕ: София, Бургасъ, Варна, Видинъ, Габрово, Дупница, Кюстендилъ, Ломъ, Пловдивъ, Плѣвенъ, Русе, Свишовъ, Сливенъ, Ст. Загора, Пазарджикъ, Търново, Хасково, Шуменъ, Ямболъ и Хасково.

АГЕНТУРИ: въ околийскитѣ и по-голѣми центрове на брой 77.

Здраве и болести

Отъ Дрѣ Ив. Вайчовъ

Бившъ Интернъ-Парижъ—Училищенъ лѣкаръ—гр. Базарджикъ

Въ Гимназията младежтѣ, учениктѣ трѣбва да продължи всичко онова, което е започналъ въ Основното училище и прогимназията.

Всичко онова, което се отнася до здравето, възпитанието и образованието на младежтѣ, и което въ основното училище е вървяло по заповѣдъ, по принажие, по навикъ, въ гимназията трѣбва да се закрепни и засили съ събудило се съзнание. Въ Гимназията вече учениктѣ самъ, съзнателно трѣба да учи и изпълнява всичко, което му се преподава, като

бжде напълно убеденъ, че всичко е за негова полза, за неговиятъ бждащъ животъ. Самъ учениктѣ трѣбва да прониква въ уроцитѣ, които му се преподаватъ и всичко онова, което се отнася до неговото здраве, до неговото възпитание и до неговото образование, къмъ съществуващиятъ вече отъ раждане у него физически, хранителенъ, материаленъ апетитъ, който задоволява инстинктивно храносмилателната му система, трѣбва да се развие и засили душевниятъ, умствениятъ му апетитъ, който е все и вся въ

човѣшкиятъ организмъ и който е най-силниятъ органъ, най-свѣтлиятъ пламакъ, който Природата е вложила въ човѣшката машина.

Ще трѣбва освенъ материалната храна, учениктѣ да дири самъ и душевна, умствена храна а не да му се тлъче на сила въ главата и да му се обременява паметта.

Най-ценното, което трѣбва да се направи за младежтѣ, за учениктѣ въ гимназията, това е, следъ като се засили здравето и възпитанието му, да се привикне учениктѣ къмъ самостоятелна съзнателна и полезна умствена работа. Уроцитѣ да се заучаватъ отъ ученика не папагалски, не отъ страхъ предъ учителя си и др. но всичко учениктѣ да върши съзнателно, разсъждавайки

и прониквайки критически въ всѣки урокъ и ако срещне нѣкоя спънка само тогава да прибѣгне помощта на учителя, на преподавателя си.

Голѣмо престъпление се прави съ младежтѣ, съ учениктѣ, когато се принуждаватъ да заучаватъ цѣли страници уроци само защото въ програмата или учебника било писано или защото учителятъ, преподавателятъ го преподава така и така го иска. Не сж важни стотицитѣ страници написани въ учебника, важна е идеята, която е вложена, която се преследва съ урока или учебника и която учениктѣ трѣбва да налука по най-късиятъ път, като му се обясни кратко и ясно въ класъ и после самъ разсъждавайки, безъ да обременява паметта

— Функционира единствено въ града ни информационно бюро на г. М. Шишковъ вщадъ Плъчей № 9.

Бюрото се занимава съ сикото:

Представява най-добро гарантирано застрахованно Д-во „Steaua României“ ето прави всички видове страховки съ най-износнитѣ си: живоитѣ градобитни, жаръ и пр.

2) Снабдява пѣтници съ лети по всички направления въздухоплавателната линия Букурешъ—Базарджикъ Балчикъ.

Занимава се и съ всички комисонерства като и уреда каквито и да е здѣлки столицата и други по-голѣми градове на кралството, впрочемъ то е единственото което задоволява отлично енитѣ си.

За по бързи информации ояжтвания отнасяйте до телефонъ № 156.

— Наскоро започва да строятъ три грамадни хотели на морскитѣ курортни градове, Балчикъ, Мамая и киргиолъ.

— Съдържителя на общската градска баня е увеличилъ Дирекцитѣ на Българскитѣ частни училища, че разрешилъ всички бедни ученици да ходятъ безплатно банята.

— Съ турския параход „Хисаръ“ презъ Констанца оня денъ сж заминали 45 фамилии които се изселватъ отъ Южна Добруджа. Тѣ сж бждатъ настанени въ Анатолия (Турция)

— Българскитѣ гранични власти сж дигнали отъ Май н. г. паспортнитѣ такса за пѣтницитѣ които пътуватъ отъ Ромъния за България.

— Аеродрума е привлякълъ и наскоро ще започнатъ редовни авионни курси Букурешъ—Базарджикъ и обратъ

Защитата има ДУМАТА (следва)